

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Békéscsaba, Kispiac-tér, Zvaratkó-ház

Egyes szám ára 10 fillér.
Vármegyei telefonszám 67.

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és vasárnap

Főszerkesztő:
Dr. PÁNDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő:
Dr. RELL LAJOS

Előfizetési árak helyben és vidéken:
egész évre 10 kor., negyedévre 2-50 kor.,
félévre .. 5 kor., egy órára .. —85 kor.
Nyilvtér soronként 25 fillér

Tanítsuk a népet!

Ezelőtt tíz esztendővel néhány lelkes székely ember feljajdult a sajtóban, hogy a székelység és az erdélyi magyarság pusztul, veszni indult. Megdöbbenő adatokkal igazolták állításaik igazságát. A jajszónak országszerte visszhangja támadt, s a kormány is megmozdult, hogy a bajokat orvosolja. Kétféle akció keletkezett Erdély magyar lakosságának megmentésére. Egyik a társadalmi mozgalom. És ez szülte a másikat, a hivatalos, kormányakciót.

A társadalom mentő tevékenysége abban merült ki, hogy rámutatott a veszedelmekre, a bajok sokféleségére és orvosszereket proponált ellenük. A nemzetiségek között szétszórva élő magyarságot semmiféle hazai riadó nem volt képes akcióba hívni. Nem csoda tehát, ha a nemzetiségek között elszórt erdélyi magyar és székely itt is, ott is elveszítette, levetkőzte nemzeti, faji jellegét épen úgy, miként az Oláhországba kivándorlottak egyrésze megszűnt magyar lenni gondolatban, érzésben és nyelvben egyaránt.

A kormány akciója ősrégi

recipe szerint indult meg. Alap-tétele az volt, hogy Magyarország mezőgazdasági állam. A segítségre szoruló erdélyi magyarságot és székelységet is, tehát ezen az alapon lehet és kell megmenteni, vagyis mezőgazdaságilag meg kell erősíteni. Számításából csak azt felelt ki, hogy Erdélynek kevés a termő földje. Ennek is nagy-része és a jó része az oláh, a szász tulajdonában van. A magyarság és a székelység szaporodásával pedig nem hozható arányba a föld hozadéka, még intenzív gazdálkodás mellett sem. Az a nemzeti misszió tehát, melyet a székelyföldi, ma már erdélyrészi kirendeltség mezőgazdasági akciója révén célzott, csak igen kis mértékben szolgálta a magyarság anyagi megerősödését.

Az erdélyi magyarság anyagi, s ennek folyamánál nemzeti megerősödésére maga a termő föld iparra teremtette az istent. A népben lappangó ipari kvalitások mintegy bizonyítékai annak, hogy ezt a népet megmenteni csak iparfejlesztéssel lehet. Maga a kirendeltség is vallja ezt és hirdeti, hogy azokat a feladatokat, melyeket

működésétől várnak, megoldani tisztán mezőgazdasági akcióval nem lehet.

Kormányának és társadalomnak tehát karöltve kell fáradoznia, hogy egészséges, életképes ipari akciót teremtsenek. Azt a népfelületet, amelyiket a föld eltartani nem tud, át kell vezetni az iparra. Lassan, fokozatosan kell a magyarságból ipari munkást nevelni a házi ipartól a kisiparon keresztül a gyáriparig. Az új generációnak, mint szakképzett iparosnak kell lennie, hogy az alakulandó ipartelepek ne szoruljanak a cseh, német, olasz osztrák, iparosokra, ipari munkásokra.

Nehéz feladat, amikor azt látjuk, hogy ipariskoláinkból kikerülő kiválóan képzett ifjak elmennek fináncnak, csendőrné, vagy hivatalszolgának, mert derogál nekik a becsület és a hivatás.

Ennek a sajnálatos állapotnak szülőanyja a tudatlanság. Nincsen, aki megmagyarázza, hogy ha háziipart üz, annak melyik fajtája jövedelmezőbb, piacképe-sebb, keresettebb. Mindezek a bajok megtörik önértetét, elveszik ellenállóképességét, a nem-

zeti érzületét fenyegető veszedelmekkel szemben.

Ilyen körülmények között azután senki sem csodálkozhatik, ha a kivándorlás, az alkohol és az ezekkel kapcsolatos erkölcsstelenség szedi áldozatait s a degenerálódott nép, faji, nemzeti öntudatát elveszíti s asszimilálódik, vagy megadja magát a hozzá legközelebb állónak: az oláhnak.

Gondolkozzunk azon, hogy mi módon változtathatunk ezen a sajnálatos állapotban. Keresjük a módját a néppel való gyakori érintkezésnek. Kezdjük meg a felnőttek oktatását minden vonalon és minden irányban. Egyesüljünk az egész művelt társadalom ebben a gondolatban és lépjen akcióba haladéktalanul. Ha eredeti módot nem találhatunk, a külföld példája lebegjen szemünk előtt, ahol a nép intelligenciája a művelt társadalommal szembe nem ismerő kopogtassunk szüntelenül a kormánynál, hogy értse meg bajainkat és siessen támogatásunkra. Tanítsuk, neveljük a népet!

Lajos Dénes.

A KEDVESEMNEK.

Im' áldva, s üdvözölve légy
Szűz üdvösségem, kedvesem!
Vak, átkos műhelyembe jösz
És itt maradnál szívesen.

Hiába jösz, itt nincs helyed
A füledt műhely termeken.
Itt ég a lég, itt zug a zaj, —
Menj újra vissza gyermekem!

A párod nem is láthat itt,
S nem tarthat átölelve — nem!
Itt el van adva: kéz és agy,
Időm, erőm és mindenem.

Oh, nélkülöd halott vagyok
És mégis én, én küldlek el.
A kenyér harsa tombol itt:
És mindig varrni, varrni kell.

Jőjj később hozzám, haza jőjj,
Ha rég leszállt a csendes éj.
Majd akkor leszek én szabad,
S felébred mind a szenvedély.

A fejem kebledre teszem
És megszorítva két kezed,
Elmondom ott, hogy ellenem
A nappal mennyit vétkezett.

MORRIS ROSENFELD.

Szerelem.

Marianne a kerti szobában ült és énekelt, úgy, hogy minden csengett a hangjától s a tükrök és az üvegek is vele énekeltek. Hög dühösen állt az ajtó előtt, hol egy tuskés ág feküdt keresztben. Nagyon nevétséges lett volna, keresztül bujnia alatta, vagy átugrani rajta, az utból félre huzni pedig nem merte elkényeztetett kicsike ujjával.

Oly kicsapongó volt, hogy szinte szemtelenül csengett: a hang, mely az egyedüli friss volt a lányon. De aztán friss volt, a vén zongora szinte recsegett mellette. Hög nem akarta hallgatni, nem akarta és figyelmét másra akarván terelni, léptei nyomán járkált és hangyákat meg bogarakat gázolt le. A nyomok mélyebbek lettek és ragyogtak; eltörölte őket és újból kezdte az egészet.

De a leány szilaj kedve végett ért, egészen halkán énekelt, a hangok belopóztak a férfi idegeibe és elaltatták őt. A nap lemenőben volt. Az utak eleven árnyképekkel népesedtek be, a színek kiabáltak, azután ellustulva, fekete-re váltak. Éj borult a kertre.

Felébredt a férfi, üres, kínos érzés

szállta meg, mintha a veleje didergett volna, pedig csak ő nem énekelt.

De a tudat, hogy a lány kacér művészete hatalmaskodott rajta, megedzette akarata. Keményen állott és összeszorította a fogait. Gondolatai tüzes nyilakat röpitettek feléje. El kell jönnie, kell jönnie. Nem mert kívánta, csak azért, mert akarta, hogy jöjjön.

A félig kiszáradt szökökutban halkán permetezett a víz. És most megbénult az akarata, mint az olyan gyerekeknek, ki fél a sötétben. Most áhitatosan kérte, hogy csak Marianne jöjjön!

Marianne.
Ó kacagott, a férfi érezte nevetésében a remegést.

— Miért nem utazik el Hög lovag, hisz vég nélkül unatkozik itt és nem való önnek, hogy egy helyben őrljön meg.

— Kivéve, hogy multságom telnék benne maradni, addig maradni, míg a virágok elhervadnak.

— Maga rossz, Hög, a lovaihoz is, az emberekhez is.

— Az asszonyokhoz, Marianne, az asszonyokhoz.

Mintha csak megegyeztek volna, végig mentek a kertben, a mezőkön,

hol Marianne ruhája harmatos lett, ki az erdőbe.

Marianne arra gondolt, hogy tán Hög végre is csak megkéri már a kezét. Harminc éves volt és csak ő nyerte meg a tetszését és szerelmét.

Három egész hónapon át hódította, tréfáival, ingerkedéssel és közönnnyel. Félt, hogy unatkozni fog a férfi és éjjelen át az ablaknál állt, terveket szöve, hogyan bilincselhetné le, legalább a következő napon át. Göggel kezdte és rabszolgai alázattal s most már belefáradt.

A harmat a lombokról arcukra hullott, lépéseik úgy hangzottak, mint a felriasztott madarak zaja.

Hög arra gondolt, hogy mit csinálna a lány, ha most magához vonná, aztán menni hagyná. De a lány kacagásában volt valami vágyakozó, mely őt is meleggé és vágyakozóvá tette.

Marianne didergett. A férfi hallgatásától megfélemlítve, utána ment vagy megállt, ahogy az éppen tette.

Mikor kinézett a ragyogó holdfénybe, Marianne Höghez fordult s szeméi könyesek voltak.

— Utazzék el, Hög!

Az nevetett.

— Marianne, a szemeid bársony-

Rözigazgatást Gerendásnak!

Az alispán érdeklődése.

A községi számvétség munkája.

Csaba, okt. 27.

Már két ízben foglalkoztunk azzal a mozgalommal, amely abból a célból indult meg a gerendási gazdák között, hogy Gerendáson Csaba község közigazgatási kirendeltséget létesítsen, hogy így ne legyenek a gazdák a község részéről egyenesen rákényszerítve arra, hogy Csabától elszakadva egy sokkal közelebb fekvő községhez: Csorváshoz csatlakozzanak.

Mint értesülünk, a község vezetői sem zárkoznak el attól, hogy a „Békésmegyei Függetlenség”-ben felvetett eszmék alapján oldják meg azt a kérdést, amelyért Csaba és Csorvás között a harc megindult, már csak azért is, hogy a gerendási földeket továbbra is Csabához csatolják.

Sőt, mint értesülünk, Ambrus Sándor alispán is kezd érdeklődni a gerendási gazdák sorsa iránt és megkereste Csaba község elöljáróságát, hogy pontos kimutatást készítsen arról, hogy Csaba község pótdója hány százalékkal emelkedne abban az esetben, ha a gerendási földeket Csorváshoz csatolják.

Ács János és Kéri József községi számvédek a kimutatás elkészítéséhez már hozzá is fogtak. A sok munkával járó statisztika csak a jövő héten lesz kész, mert a gerendási földeknek elszakítása, mint annak közigazgatással való ellátása.

És mert a gerendási gazdáknak ez a kívánsága méltányos és jogos és mert állításaink mellett a legerősebb argumentum: a számok dön-

tenek, igazán lehetetlennek tartjuk, hogy az a mozgalom, amely az Apponyi és Trauttmannsdorff-Gerendás lakosai között megindult, eredménnyel ne végződjön.

Csorvás község minden törekvését csirájában el lehetne folytatni, ha Gerendáson Csaba község a közigazgatási kirendeltséget kezdetben csak egy *segédjegyző kihelyezésével* létesítené is.

Az adóhivetés megindítása.

Pénzügyminiszteri rendelet.

Csaba, október 27.

Községünk hatósága a pénzügyminisztertől rendeletet kapott, mely az egyenes adók 1909. évre vonatkozó kivetésének megindítását illeti. A rendelet a következőket mondja:

Az egyenes adók 1909. évre vonatkozó kivetésének alapjául szolgáló elnökhatóságok és tárgyalások megindításának időpontja immár elérkezett.

Szükségessé vált azonban, hogy az 1909. évre vonatkozó kivetésnél a munkatervben s a kitűzött határidőkben némi változás történjék. Nevezetesen az I. és II. osztályú kereseti adó ezentul március hóban, a fegyveradó pedig augusztus hó második felében lesz kivetendő s ehhez képest az említett adók kivetése eredményére vonatkozó összesítések április, illetve szeptember hóban terjesztendők fel.

Ez a változás az I. és II. osztályú kereseti adó kivetésénél azért szükséges, mert a II. osztályú kereseti adó alanyai teljesen azonosok az I. osztályú kereseti adó alanyaiéval, az I. osztályú kereseti adó, a föld-, ház-, tőkekamat- és járadékadóra vonatkozó kivetési lajstromok elkészülte előtt nem vehető ki. Együttal figyelmeztetendők a kivetést teljesítő közegek, hogy a II. osztályú kereseti adó alanyait az említett alapadókra vonatkozó kivetési lajstromokból, ille-

tőleg a kivetés évére szóló egyenes adókönyvből állapítsák meg és csak az adóköteles családtagokra vonatkozó adatokat merítsék az összeírási munkálatokból.

Kötelesek lesznek továbbá a kivető közegek a II. osztályú kereseti adó oly alanyainak megadóztatása előtt, akiknek IV. osztályú kereseti adója az adókönyvben előírva nincs, a IV. osztályú kereseti adónak s az ez után esetleg kivetett általános jövedelmi pótdónak összegét feltüntetve kimutatást attól a pénzügyigazgatóságtól beszerezni, mely ezeket az adókat kivetette.

A fegyveradó kivetésének ideje azért volt átteendő augusztus második felére, hogy azok az adózók, kik a kir. adóhivatalnál évközben vadászati jegyet váltanak s a fegyveradót a vadászati adóval együtt a kir. adóhivatalnál lefizetik, ne rovassanak meg a községnél is fegyveradóval.

Háboru előtt.

A déli határ megerősítése.

A hetedik hadtest mozog.

Csaba, okt. 27.

A fenyegető balkáni események, ha még eddig háborut nem is hoztak, de állandóan sakkban tartják a monarchiát, úgy hogy a hadvezetőség mindent megtesz, hogy a háboru kitörése előtt a mozgósítandó hadtestek csapatesztése a gyors támadás rovására ne történjék.

Az aradi 33-ik gyalogezred telefonosztálya pár nap előtt elutazott és csak most sikerült megtudni, hogy a 31 emberből álló telefon-osztályt a 31 emberből álló telefon-osztályt helyezték.

E határon fekvő falvak lakosságát állandóan nyugtalanítják a közelben portyázó szerb bandák, melyek most ázadásra akarják birni a határszéli lakosságot. E nyugtalanító hírek tudomására jutottak a monarchia hadvezetőségnek. A hadvezetőség ezért most minden oldalról megerősítette az anektált tartományok határszélén elhelyezett katonaságot és különösen erős megfigyelő osztagokat állított fel, hogy a hirszolgálatot a komoly időkben gyorsra és megbízhatóvá tegye. A hirszolgálat legelőkeltebb eszközei a hadseregnél az úgynevezett tábori telefon-osztagok, amelyek az egyes gyalogezredek kebelében vannak szervezve.

Alig néhány év óta kísérletezik a hadvezetőség ez osztagokkal, melyek a legegyszerűbb módszer mellett is 25—30 kilométernyire viszik a híreket a legnagyobb gyorsasággal. Az osztagok a sürgöny- és telefon-szerkezet elmés kombinációjából álló készülékekkel vannak ellátva, melyeket a katona övére csatol és azokkal még ott is közvetíti a hírt, ahol a rendes telefonszolgálatot valami zavar lehetetlenné teszi.

Érdekes a boszniai és a határszéleken fekvő ezredek megerősítéséről szóló híradások is, amely szerint ezeket az ezredek más ezredek két évét szolgáló legénységével egészítették ki úgy, hogy ott az ezredek legénysége már teljes hadilét-számban áll készen a támadásra.

A gyalogcsapatok minden százada 157 emberből áll. Minden zászlóaljhoz egy gépfegyverosztály van beosztva úgy, hogy egy ezred 4 gépfegyverrel van ellátva, amelynek kezelésével egy kapitány, négy tiszt és 152 ember van megbízva.

A határszélen levő ezredek legénységét: a nagyváradi, pesti, zombori, szegedi, aradi és egri ezredekkel egészítették ki és az ezredeknek az altisztek számát ugyancsak fel emelték.

A határszéleken és Bosznia-Hercegovinában erős politikai rendőrség működik, amelynek feladata a *nagy-szerb comité aknamunkáit* lehetetlenné tenni, amelynek feladata az, hogy Bosznia-Hercegovina és Délmagyarország szerb lakosságát a monarchia ellen fellátszák.

Több gyanus alakot, akik valószínű, hogy Szerbia ágensei, Boszniában és Hercegovinában letartóztattak.

EGYRŐL-MÁSRÓL.

Látta-e már Budapestet éjjel? ... — Koldus-kongresszus. — Kocsitábor az utcákban. — A betegsegélyző-pénztár.

Látta-e már Budapestet éjjel? ... Azt hisszük, hogy a jövő aratási szezon legfelkapottabb dala lesz ez a közismert kuplé, mert akkora — elég sajnos — már annyira át fog menni a nép vérebe, mint pár évvel ezelőtt a: *Ta-ra-ra bum dié!* — Boldog Budapest, akit éjjel is lehet látni! ... Próbálna ezt meg valaki megtenni és felvilágítani bárkit is, hogy — látta-e már Békéscsabát éjjel? Ha nem látta, jöjjön, nézzünk szíjjel, ugyancsak megjárna, ugyancsak kinevetné, mert bár Békéscsabának gyönyörű villanytelepe van, mégis utcáinak legnagyobb részét éjszaka egyiptomi homály borítja. — Igaz ugyan, hogy a község még némely helyen a *muzeumba* való petroleum-mécs világításával is iparkodik fényt terjeszteni a sötétebb fertályokban, de az már csak még sem járja, hogy a *vásárterem egyetlen egy lámpa sem világít*. Tegnap éjjel a Bányai-utcában *rablótámadás* történt, ahol a rendőrség csak a lámpavilágnak köszönhetette, hogy a tettest felismerte és elfoghatta. A község jóvoltából a vásártér olyan állapotban van, hogy *gyilkosságot* is könnyen végrehajthat ott bárki. Az a 6—8 lámpa csak olcsóbbá kerül, mint egy emberélet. — És után keso lesz a köpönyeg!

Ha valaki az elmúlt vásárt definiálni akarná, legjobban fején találna a szeget, ha azt mondaná: *Koldus-kongresszus*. Soha sehol nem gyűlt össze annyi koldus még a világon, mint ezen a vásáron. Nem volt a községben annyi sarok, ahol egy-két koldulópárt tűz ember meg ne huzódott volna. Nem akarjuk mi itt részletesen elmondani a koldusvilág legelrejtettebb titkait, hanem az mégsem járja, hogy *Magyarországon*, ahol a *szegényügy* ugyancsak rendezve van, két-háromszáz vak, folyós lábú, kicsavart kezű, véres daganyatokkal feldiszipált, rothadt arcú koldus *degusztálja* a közönséget. A rendőrhatalomnak be sem kellene engedni ezt a sok idegen nyomorékot a községbe. A rendőrhatalomnak intézkedni kellene, hogy azok a koldusok, akik testi hibák miatt

virágokhoz hasonlítanak, a bőröd halovány, mintha eridben a vér aranynya változott volna. Hajad illatos, mint a nedves moha, járásod könnyű és ravasz, mit akarsz még?

Megérezte a gunyját, a tréfa szívet érte, szeretett volna szökni tőle. De a férfi azt gondolta, hogy ez a hódítás könnyű lesz. Magához vonta és nedves szemekkel nézett ő is reá és úgy szólt hozzá, mint a színész, akinek tetszik a szerepe.

A lány csendesesen, megkönnyebbülten zokogott, úgy, mint a gyermek, ki a félelmet már kiálta.

Hóg szeretett volna szemébe kacagni, hogy megszakítsa ezt a hangulatot, mely már terhére volt. De egyszerre csak abbahagyta amaz a sirást és ujjongva kiáltotta:

— Tudod-e, ki volt nálam, amikor énekeltem? — azért tettem elébed a galyat. Ove Palsgaard! Megkért az együgyű ember már másodszor és én holnapig meggondolási időt kértem, csak holnapig. És ha ma nem kellett volna neked, úgy holnap az övé lettem volna.

Hóg tudta, hogy a lány hazudott,

mikor azt mondta, hogy Palsgaard a szobában ült, mialatt ő énekelte, de hogy megkérte, az igaz lehetett. És igaz is volt.

Mikor visszatértek, üres szobákat találtak, az apja bizonyára nyugovóra tért, hogy hiába várta a lányt. Egyedül ettek, anélkül, hogy a szolgálkért csengettek volna. Aztán a zongora mellé állottak.

— Hol ült Palsgaard?
Marianne elpirult és a lámpák alá mutatott.

— Hallod-e, Marianne, sem a szavamot nem bírod, sem ígéretemet, melyre támaszkodhatnál. Hogyha én most követelném, vagy kérném, hogy adj egy csókot, mernéd-e tenni, minden megfontolás nélkül?

Oldalról nézett rá, úgy mondta:

— Igen.

— De ha Palsgaard: a jegyesed mondta volna ezt, mit válaszolnál?

— Arcul ütném!

— És annak az embernek a felesége lettél volna te, Marianne?

— Ha téged nem birhatalak volna, akkor igen.

Michaelis Karin.

nem szánalmat, hanem undort keltenek, ne mozogjanak a közönség között. Nem lehet mindenkinek olyan jó gyomra, mint a rendőrhatalóságnak, mert hogyha egy félig csont és félig nyílt sebbel telt koponyát bárki is megpillant, úgy felfordul a gyomra, hogy hónapokon keresztül nem tud egy falat ételt beszédni, ha erre az undorító látványra gondol. De azt hisszük, hogy a koldus-kongresszus megtartása be sem volt jelentve a hatóságnál; így azt a törvény szerint széjjel kellett volna oszlatni.

A vasárnapi vásár alkalmából észre vettük, hogy a piactérhez közel fekvő utcákban az idegen vásárosok egész kocsitáborot rögönöztek. A Görbe-utcában 94 kocsi állott, a Gyik-utca 63 kocsit fogadott be. Mi történt volna akkor, ha e két utca valamelyikében tűz ütött volna ki? Mi történt volna akkor, ha a tűzvésztlő megvadult lovak halomra taposták volna az embereket? Mi lett volna, ha a kocsitábor a tűz oltását lehetlenné tette volna és egész utcasor leégett volna? Két terhelt volna a felelősség akkor? Könnyű ezen így elmélkedni utólag és könnyű lesz a véletlenül elkerült bajon is segíteni a jövőben, ha a vasárnapi kirakodó vásár alkalmával üresen álló vásártér engedik meg csak a kocsiknak a megállást, ahol a község helypénzt is szedhet és jövedelemhez is juthat és ahol a kocsitábor rendszertől okból nem csinál semmiféle akadályt.

A gyulai betegsegélyző pénztár Csabára törekszik. Örülünk neki! De mégis örülnék annak, ha a segélypénzeket a biztosított munkás akkor kapná meg, amikor beteg, vagy a mikor baleset éri; szóval akkor, a mikor szükség van rá és nem két-három hónap múlva... Ekkor felene meg szociális intenciójának a betegsegélyző pénztár, nem pedig így, ahogy most van.

Szarvas szenzációja.

Eltűnt öreg ur.

A körözés eredménye.

Csaba, október 27.

Szarvason már nap óta szenzációs dologról suttognak. Azt beszélték ugyanis, hogy Plenczner Lajos szarvasi gimnáziumi tanár édesatyja, Plenczner Sándor nyomtalanul eltűnt. Még a múlt hét keddjén távozott el fia lakásáról és semmi életjelt nem adott magáról a hetven éves öreg ur.

A híresztelések és a mende-monda alapján utána jártunk a dolognak és meggyőződünk arról, hogy a suttogásnak tényleg van alapja, mert Plenczner Sándor tényleg eltávozott fiának lakásáról anélkül, hogy pénzt vitt volna magával és hogy értesítette volna a hozzátartozóit, hogy hová megy.

Fia édesapja távozását csak este vette észre és mikor az öreg ur 10 óráig sem tért haza, rosszat sejtett és azt hitte, hogy édesapját vagy valami baleset érte, vagy pedig öngyilkosságot követett el, mert öreg koránál fogva édesapja már második gyermekkorát éli.

Az egész éjszakát kimondhatatlan aggodalmak között töltötte el Plenczner Lajos és családja. Másnap reg-

gel a megrémült tanár azonnal a rendőrségre sietett, ahol bejelentette édesapja eltűnését és kérte a körözés megindítását is.

A szarvasi rendőrség a főgimnáziumi tanár kérésének azonnal eleget tett és a körözőlevelek csakhamar széjjelmentek a ország minden irányába.

A körözés megindítása után 5 nap telt el tele izgalommal és félelemmel. Plenczner Lajos és családja minden pillanatban attól tartottak, hogy édesapjuk, akit a legnagyobb gonddal és szeretettel ápoltak, holthírét kapják. Szarvas község egész határát felkutatatták, a szomszéd községekben telefonon tudakozódtak, azonban pozitív eredményt az öreg ur sorsáról nem tudtak kapni.

Vasárnap délelőtt végre a mező-turi rendőrkapitányságnak szűkszavu távirata jelentette:

Plenczner délelőtt megkerült. Kérjük hozzátartozóit értesíteni, hogy az öreg urat átvegyék.

A távirat kézhezvétele után Plenczner Lajos gimnáziumi tanár azonnal Mezőtúrra utazott, ahol édesapját legjobb egészségben találta a rendőrkapitányságnál és a legnagyobb örömmel vitte haza Szarvasra.

Pelczner Sándoron az elmezavar tünetei észlelhetők és valószínű, hogy azért is távozott el fia házából. Négy napon keresztül bolyongott a Szarvas és Mezőtúr közötti szántóföldeken és mezőkön, az ötödik nap után Mezőtúrra ment, ahol a köröző-levelek alapján a rendőrség felismerte, a rendőrkapitányságra kísérte és értesítette hozzátartozóit, hogy az öreg ur megkerült.

VÁSÁRI KRÓNIKA.

Egy éjszaka. — Rablás a Bárány-utcában. — Eltűnt gyermek. — Tolvaj asszony. — Eltűnt ruhaneműk.

Csaba, október 27.

A csabai országos vásár a szokottnál is több szenzációval bővelkedett. Hogy a mozgalmas és bűnügyekben gazdag vásár kisebb eseteit is figyelmen kívül ne hagyjuk, elegendő lesz Darida és Knyihár községi rendőrök jelentésével beszámolni, akik vasárnap este a Vasut-utcán teljesítették szolgálatot.

Az őrjárat alig hogy kiindult a község házára, máris dolga akadt. A színház előtt két inasgyerek verekedett össze. Verekedés közben az egyik úgy vágta föltűvön a másikat, hogy az megszedülve a kövezetre esett. Amire azonban a rendőrség megérkezett, úgy a sérült, mint támadója elmenekült.

A Vasut-utcán még három nagyobb verekedés volt, azonban a rendőri beavatkozás mind a három esetben eredményre nem vezetett, mert a verekedők a rendőrorjárat megjelenése alkalmával elmenekültek, úgy hogy a botrányt okozókat a rendőrség még most is nyomozza.

A „Három nyolcas“ vendéglőben is történt a vásári éjszakák egyikén egy kis konfuzio. Povázsay Gusztáv csapost billiárdozás közben egy dákóval úgy vágta fején, hogy a vér előntötte arcát. Povázsay Gusztáv támadója ellen feljelentést

nem tett, így az egész ügy abba maradt, csupán csak mi emlékezünk meg róla.

Sokkal érdekesebb dolog történt a vásár tartalma alatt Sajtai Imrével, akit Szpevár Mátyás többször bűntetett egyén a Bárány-utcában megátadott és pénztől megfosztott. Darida és Knyihár rendőrök éppen akkor ütöttek rajta, amint a földre teperve folyogatták a szerencsétlen embert, akinél csak 70 krajcár volt, de ez a kis pénz is csaknem életébe került, de könnyen megeshetett volna, hogy a szerencsétlen ember halva maradt volna azért, mert egy pár krajcárral rendelkezett, amelyre azonban Szpevár Mátyás és társai szemet vetettek. Szpevárt a rendőrség letartóztatta. A káros még nem jelentkezett.

A kirakodó vásárra Pál Mátyás bodzasi lakos is megérkezett, hogy téli szükségleteit a csabai őszi vásáron elégítse ki; vele jött felesége, 10 éves fia és Pál Lukács. A vásár forgatagában a 10 éves gyereket a szülők elvesztették és hosszas keresés után sem akadtak rá. A csabai rendőrségen a szülők bejelentették, hogy gyermekük elveszett.

Mig a vasárnapi vásárban az iparosok el voltak foglalva, Novák Sándor csizmadia-mesternél úgy 3 és 5 óra tájban ismeretlen tettesek betörték és lakásából egy értékes télikabátot, egy aranygyűrűt és egy ezüst zsebkört ellopott. A rendőrség széleskörű nyomozást indított.

Sokkal szerencsétlenebbül járt Kovács Flóra székudvari tolvaj nő, aki egy téli kendőt, egy abrozt és egy női cipőt lopott a csabai vásáron, de tetten érték és a rendőrségre kísérték őtet. A cigányasszony tagadásban van, azonban a károsok: Löwy Soma, Barabás Dénes és Fleischer Karolin a lopott holmikkban tulajdonukra ismertek és határozottan állítják, hogy a Kovács Flóricánál talált dolgokat nem adták el a gyanuba fogott asszonynak, aki ellen a bűnvádi eljárást megindították.

A Rosenthal Testvérek utódai is panaszt tettek a rendőrségnél, hogy vasárnap délelőtt, amikor üzletükben több mint száz ember tolongott, ismeretlen tettesek ellopottak egy plüsch felöltőt és egy nagy selyem kendőt. A gyanu csabai asszonyok ellen irányul.

Megemlítjük itt még azt is, hogy a kaszánya melletti téren, ahol a mutatványos bódék voltak a vásár alkalmával elhelyezve, a Szenes-féle italmérés és a „Zöldfa“ vendéglő előtt is részeg legények verekedést kezdtek, azonban a rendőrség gyors megjelenése a verekedést megghusította, mert a garázda legényeket széjjelzavarta.

TARKA ROVAT.

Toldi második éneke. — Nyulgerinc és macska. — A sok tudomány. — A nagykereskedő meg a koldus.

A gimnázium negyedik osztályában a Toldi ifjúságát tanulták az ifjak.

A rendszer az volt, hogy amikor egy éneket már elolvastak, másnap a tanulónak el kellett mondaniok a tartalmát.

A második éneket fejezték be a napokban s a tanár egyenként szólította fel az osztályt, hogy mindenki a maga módja

szerint mondja el a második ének tartalmát.

Az egyik szószerint a következőket mondta:

— Toldi Miklós bátyja, György, nagy lakomát csapott. A vendégek vigak voltak. Ettek-ittak, aztán pedig gerendákat hánytak.

X barátunk a vendéglőben nyulgerincet kért.

— Nincs, — felelt a szolgálatkész pincér — de azonnal hozatunk.

— Nem kell, mert nem várhatok míg a kereskedésből elhozzák.

— Oh, hisz csak egy macskaugrás van odáig.

Az egyetem sok elmélettel táplálja a tanulmányokban meggyőnyed fiatalembert, de vajmi kevés utasítást ad a gyakorlati élet megismeréséhez. Ennek a kitűnő perzsiflúza az a kis történet, amelyet orosz és francia lapok Tolsztojról írnak meg.

Nemrég történt, hogy Tolsztoj fia fényesen befejezte egyetemi tanulmányait és Pétervárról az egyetem szamárbőrével felvértezve kazakerült Jasnaja Poljanába.

Tolsztoj gyengén átölelte fiát.

— Nos kedves tiam, — szólt hozzá — most már tudós vagy.

— Igen, atyám.

— Tudod a jogot, történelmet, régiségtant...

— Igen, atyám.

— A nyelvtant, retorikát, a filozófiát...

— Igen, atyám.

— A logikát, erkölcsant, teológiát...

— Igen, atyám.

— Nagyon szép... Nos, hát akkor eredj a kamrába, végy onnan seprőt és seperd el a szemetet az ajtó elől.

A nagykereskedő boltjában ül és átnézi a levelezést, mikor bejön egy toprongyos ember.

— Esedezem egy kis alamizsnáért! Szegény, elesett ember vagyok!

Az ember megszánja, ad neki egy hatost, mert látni való, hogy a nyomorúság valamikor jobb napokat láthatott.

Két hét sem telik bele, egy vidéki kereskedő jár az engrosüzletben és derűre-borura vásárolja a portékákat — készpénzfizetés mellett.

Az első segéd odamegy a gazdához:

— Weisz ur, kérem, ne segítsen engem odébb az Isten, ha ez a kereskedő nem koldult itt a napokban.

— Téved maga, Kohn.

— Vakuljak meg a szemem világára, ha tévedek.

Azzal Weisz ur is jobban szemügyre veszi a kiskereskedőt és konstatálja, hogy hű Kohnja igazat beszélt.

— Hallja, kedves barátom, maga járt már az én boltomban.

— Persze, hogy jártam.

— Ha nem tévedek, akkor koldult, hatost is kapott. Hogy van az mégis, hogy most egyszerre kereskedő lett.

— Tudja Weisz ur, az onnan van, hogy megfordítva áll az én sorsom a nagykereskedőkkel. Én kezdem a kolduláson és végzem a virágzó üzlettel. Viszont mások, mint nagykereskedők fognak hozzá a pályájukhoz és koldusi sorban fejezik be.

Kakaót a bakának.

Ujitás a 101-ik gyalogezredben.

Bojkott a kávé ellen.

A kakaó eddig az uri eledelek közé tartozott. Csak olyan környezetben képzelte el az ember, amelynél az elkényeztetett gyerekeket tömi a nevelőnő, vagy a dada:

— A médi megissza a kakaót, azután felöltözik.

Vagy pedig olyas képen, hogy a kávéházban egy vékonybőrű, csiszolt ujjú fiatal ember szól oda a pincelérnek:

— Józsi, egy kakaót, félhabbal... Nos, a kakaó a hollandus nemzeti edel sokkal demokratább környezetbe jut és ma már a 101. gyalogezred bakáinak is mendennapos eledele lesz.

A hadügyminiszter nemrég meghagyta, hogy a katonákat a kávé helyett táplálékoszok szoktassák. Aki egyszer csak látta azt a festett vizet, amit a katonáknak kávé néven beadnak, melegen köszönti azt az újítást.

Hogy milyen nagy arányban tesznek eleget ennek a rendeletnek, mutatja az a körülmény, hogy a kaszányában naponként több mint 300 liter tejet szállítanak be.

De e mellett próbát tesznek más tápláló szerekkel, amelyek a vacsora költségéből kikérültek. Így jutott sorra a kakaó, amelylyel a csabai 101. gyalogezrednél kísérletet tettek. A kísérletnek az volt a célja, hogy a legénység vajjon szivesen eszi az új táplálékot.

A kísérletek eredménye eddig nem nagyon elégíti ki a várakozókat. A bakák, akiket megkérdeznék, hogy izlik-e, azt felelik:

— Tudja Isten. Inkább nem. Olyan se édes, se keserű.

Bizony a parasztgyomor csak a végletekre hajlik. Vagy olyan édes legyen valami, mint a mézeskalács, vagy olyan csipős, mint a paprika; olyan, mint a márcos viz, vagy mint a pálinka. De a kakaónak, — bizonyosan így gondolják ők, — nincs karaktere.

De azért a kakaót valószínűleg rendszeresítik és mert a magyar bakának természete az, hogy a katonai élet minden baját nótába foglalja, nagyon valószínű, hogy a hollandusok nemzeti eledele még a baka nótába is bele fog kerülni.

A kantinban nem sokára megváltozik a nóta:

Katonának nem jó lenni,
Minden este, három évig
Kakaót kell enni.

HIREK.

— **A vidéki függetlenségi szerkesztők értekezlete.** A vidéki függetlenségi és 48-as lapok szerkesztői és kiadói ma délelőtt Budapesten értekezletre gyűltek össze. Elnöknek Sas Ede nagyváradi szerkesztőt választották meg, aki rámutatott arra, hogy van az országban egy nagy függetlenségi párti többség, van egy nagy vidéki függetlenségi sajtó, de nincs meg a kettő között a szükséges kapcsolat. Hangoztatja, hogy a vidéki függetlenségi lapok szervezkedése nem irányul a létező újságírói és lapkiadói szervezetek ellen, hanem azokkal együtt akarja a vidéki sajtó célját szolgálni. Halász Lajos országos képviselő, nagyváradi szerkesztő is hangoztatta a szervezkedés szükségességét. Hozzászóltak a tárgyhöz Szűdy Elemér, Zima Tibor aradi szerkesztők, továbbá Pogány Mihály, Braun Henrik, Engel Lajos és dr. Pándi István, lapunk főszerkesztője. Az értekezlet kimondotta a szövetség megalakulását és kifejtette a célját. Holnap délelőtt Kossuth Ferencnél, a függetlenségi párt elnökénél, Hoitsy Pál ügyvezető alelnökénél és Ábrányi Kornélánál, a miniszterelnöki sajtóiroda vezetőjénél fog az egyesület tisztelegni. A gyűlésen a Békésmegyei

Függetlenség részéről dr. Pándy István főszerkesztő és Gesmey Soma vettek részt.

— **A gyulai új pénzügyigazgató.** A király, Roediger Gyula pénzügyi tanácsos, temesvári pénzügyigazgató-helyettes, a VII. fizetési osztályba való meghagyása mellett, gyulai pénzügyigazgatónak nevezte ki.

— **A központi választmány ülése.** Békésvármegye törvényhatóságának központi választmánya október hó 31-én Ambrus Sándor alispán elnöklele alatt ülést tart, amely alkalommal az 1909. évi orosházi és gyomai választók névjegyzékét fogja az állandó választmány hitelesíteni.

— **A szarvasi közjegyző meghalt.** Mikolay Mihály királyi tanácsos, megyebizottsági tag és szarvasi közjegyző, október hó 25-én, este 8 órakor hirtelen elhunyt. Megyei közéletünk kiváló és agilis tagját veszítettük el a szarvasi közjegyző halálával, aki ugy társadalmi, mint politikai téren, Szarvas község vezetői közé tartozott. Temetése ma délelőtt 10 órakor volt óriási részvét mellett.

— **Segély egy jegyző özvegyének.** A jegyzői nyugdíjválasztmány javaslata értelmében Békésvármegye törvényhatósági bizottsága Mucsy Mihály, volt mezőberényi jegyző özvegyének segélyt szavazott meg. A törvényhatósági bizottság határozatát a belügyminiszter megerősítette, így az összeg folyósíthatóvá vált.

— **A csabai református egyház gyűlése.** A csabai református egyháztanács tegnapelőtt, Bogár Dániel elnöklele alatt gyűlést tartott és Megyeri Imre munkakörének megkönynyítése érdekében egy pénztárnoki állást rendszeresített, amelyre Offra Gergelyt választották meg. Kimondotta a presbitérium azt is, hogy a Csabán emelendő református templom építési költségeinek egy részét országos gyűjtés útján szerzi be és hogy ugyanerre a célra december hóban nagyszabású hangversenyt is rendez.

— **Hangverseny.** Jövő hónap 26-án a színházban Teván Adolf nagy hangversenyt rendez, amelyre jegyeket már előjegyezni lehet. A hangversenyen Tony Koller, a hírneves operaénekes és a Pick-Steiner Soma a magyar születésű hegedűművész fognak közreműködni. Pick-Steiner Soma azok közül a művészek közül való, akik házajuktól elszakadva, külföldön szereztek meg művészi hírnevüket. A külföld és különösen a németországi nagyobb városok előnyösen ismerik hegedűjátékát s neve már a legismertebb hegedűművészek névsorában szerepel. A művész fővárosunknak is kedvenc koncertistája. Játékát széles erőteljes tónus, előkelő felfogás és átgondolt előadás jellemzik s képzelet technikájával játszva győzi le a legnehezebb zenei akadályokat is. A hangverseny iránt roppant nagy az érdeklődés, úgy hogy a zeneértő közönség jól teszi, ha jegyéről jó előre gondoskodik.

— **Fegyelmi ügyek.** Békésvármegye alispánjához a napokban két érdekes feljelentést terjesztettek be. Az egyiket dr. Tarjáni Rezső erzsébethelyi orvos ellen adta be a parasztpárt, a másikat Vajda Jenő békéscsabai állatorvos ellen nyújtotta be Weisz Mihály békéscsabai mészáros. A parasztpárt Tarjáni Rezső életmódja ellen tesz kifogást, mert az orvos olyan életmódot folytat, hogy az erzsébethelyi betegek — szól a feljelentés — csak nagy utánjárás mellett kapnak orvost és abban az esetben is, ha véletlenségből az erzsébethelyi orvost hívják a beteghez, az a felekkel gorombáskodik. Mámároskodó fejjel még a csecsemőtől is megkérdi, hogy mi je és hol fáj? Ezek az állapotok a legutóbbi megyegyűlésen is szóvá tettek és annak alapján történt meg a feljelentés is. A feljelentés folytán az alispán nevezett orvos ellen a fegyelmi eljárást elrendelte. Ugyancsak vizsgálatot rendelt el az alispán Vajda Jenő békéscsabai községi állatorvos ellen, — kit Weisz Mihály békéscsabai mészáros jelentett fel, állítólagos durva bánásmód és hivatalának családi hasznosításra való felhasználása miatt.

— **Előkészületek a sorozásra.** A belügyminisztertől a vármegye alispánjához megérkezett a jövő évi szorzás előkészítését elrendelő leirat, amelyben a hadkötelesek jelentkezési módjáról, a katonakötelesek lajstromának összeállításáról és a sorozás előmunkálatainak megkezdéséről ad utasítást. A rendelet és hirdetések az összes megyebeli szolgabíráknak el lesznek küldve.

— **A népiskolai tanítók lakpénze.** Az állami népiskolai tanítók az 1907. évi 26. t. c. által megvalósított magasabb illetmények dacára még mindig szűkös javadalmazásban részesülnek és lakbérük sokkal kisebb a többi állami tisztviselőkéénél. Mint értesülünk, e visszas helyzet megszüntetése érdekében az állami tisztviselők Országos Egyesülete egy terjedelmes emlékiratot intézett gróf Apponyi kultuszminiszterhez s kérte, hogy az állami népiskolai tanítók lakpénze is felemeltesse, illetve egyarányúvá tétessék az állami tisztviselők most felemelt s rendezett lakpénzével. Ha a törvényhozás szükségesnek látta a többi állami tisztviselők lakpénzeit felemelni, ép oly indokolt azt a tanítókra is kiterjeszteni, kiket az említett törvénycikk szintén állami tisztviselőnek minősített.

— **Visszavont feljelentés.** Megirtuk annak idején, hogy Kucsera Jánosné, a csabai közkórház ápolónőjétől egy Boer Fülöp nevezett beteg 300 koronát kicsalt. Elhitette az özvegyasszonnyal, hogy ő vállalkozó és hogy ha meggyógyul, feleségül veszi. Boer a pénzzel megugrott, a cserben hagyott asszony pedig a házasság-szédelgőt feljelentette. A nyomozás folyamán kiderült, hogy Boer Fülöp teljesen vagyonatlan sorsorsini fiatalember, aki Szarvason, Békésen és még igen sok helyen követett el hasonló szélhámoságot. Kucsera Jánosné bűnvádi feljelentését, amelyet Boer Fülöp ellen tett,

ma délelőtt a rendőrfőbiztosi hivatalban visszavonta, így a házasság-szédelgő gavallér büntetlen marad.

— **Borzalmas szerencsétlenség.** Békésmegyeren borzalmas szerencsétlenség történt. Drugan Pál, Francziszky Lajos gépész ötödöse és Csernoch Mihály, egy tanyai kunyhóba huzódtak meg éjszakára. A kunyhó kigyulladt és Csernoch Mihály a tűz martaléka lett, míg Drugan Pál megmenekült. A vésztoi csendőrör s ma reggel Békéscsabára küldött, hogy Drugan Pált, aki most Bohus Monyis Mihálynál tartózkodik, kihallgassák a borzalmas szerencsétlenség részletei felől, mert nincsen kizárva az sem, hogy bosszúból gyújtották fejükre a kunyhót és hogy Csernoch Mihály a bosszu áldozata lett.

— **Hadkötelesek jelentkezése.** Az 1886—87 és 88. évben született hadkötelesek, akik jövő évben kerülnek sor alá, november havában kötelesek a községi elöljáróságnál jelentkezni, ugy szintén azok is, akik 1890-ben születtek és akik népfőkelői sorba jutnak. Aki a jelentkezést elmulasztja, 200 korona pénzbírsággal sújtható.

— **Humánus község.** A mai szociális világban a józan és értelmes gondolkodásnak ritka tanujelét adta Orosháza képviselőtestülete azzal, midőn elismerve és méltányolva a község kezelő-személyzetének nehéz és fáradságos munkáját, hosszas és kimerítő vita után a községi tisztviselők részére egyenként 100—100 koronás korpótlékot szavazott meg olyként, hogy a korpótlék folyósításával öt évre visszamegy. Így 1909. január elsejével azok részére, kik már öt éve szolgálják a községet, az első száz korona folyósítva lesz.

— **Tiszthelyettesek a postán.** A kereskedelmi miniszter száz új tiszthelyettes fog kinevezni a postához. Új rang ez, amelyről azt hiszik, hogy népszerű lesz a postások legifjabb nemzedéki előtt. A tanfolyamot végzett és szakvizsgálatot tett postagyakornokok lesznek a tiszthelyettesek s ebben az állásban várják be a tiszt kinevezést. Ugyancsak tavasszal kineveznek még 10 számtisztet, 13 segédhivatali tisztviselőt, 40 segéd tisztet és segédellenőrt, azonkívül 100 kezelőnőt és 200 szolgát.

— **Megégett gyermek.** Olej Jánosné mezőberényi lakosné, az estebéd elkészítésére tüzet rakott a konyhában. Vele volt 6 éves János nevű fiacskája is, akit, hogy a szobában síró kisdédét elcsillítsa, néhány percre magára hagyott. A felügyelet nélkül hagyott kis fiút játékosztöne a fényes tűzhöz csalta, amely ruhájába kapott. Fájdalmas kiáltására besiető édesanyja azonban már összeégve találta borzalmas véget ért gyermekét. A gondatlanság okozta halálos szerencsétlenség feljelentetett a békési kir. járásbírósnak és a büntető eljárást megindították a gondatlan anya ellen.

— **Halál a váróteremben.** Mrena Jánosné biharnomoródi lakos, kovácsmester felesége, tegnapelőtt a gyulai vasuti állomásra érkeve, a Simonfalva felé induló vonatra várakozott s a III. osztályu váróterem-

ben töltötte idejét. A vonat indulása előtt hirtelen rosszul lett s szívléghűtés következtében meghalt. A holttestet a rendőrség a hullaházba szállította s miután a halál okát a hatósági orvos kétségtelenül megállapította, a boncolást mellőzve, eltemették.

— **Munkásgimnázium.** Az orosházi Szabad Liceum végrehajtó bizottsága egyik utóbbi gyűlésében Pál Ernő elnök indítványára elhatározta, hogy munkásgimnáziumot fog szervezni a tanulni vágyó iparos munkások részére. Az ipartanodai bizottság is foglalkozván e kérdéssel, mult csütörtöki ülésében megválasztotta a munkásgimnázium szervező bizottságát a következő tagokkal: Pál Ernő, dr. Külley Pál, dr. Steiner Zsigmond, Fabriczy Pál, Kiss László, Conn Gyula, Rencsisovszky Ferenc, Balázs Béla, Kém Mihály és Tóth Sándor. A végrehajtó bizottság pénteki ülésében foglalkozott a teendővel és elhatározta, hogy érintkezésbe fog lépni az összes iparos szakmák vezetőségével és azokkal együtt állapítja meg az előadások idejét. Tervszerint az első előadás nov. 15-én lesz az áll. elemi iskolában és attól kezdve hetenként két-két előadás.

— **Merénylet egy vendéglős ellen.** Kóbor Ferenc szeghalmi vendéglőst vasárnap délután Bakucz Pál és György bikerei legények megtámadták és véresre verték. A község népe a verekedést végignézte, de a két megvadult ember kezéből egyiknek sem volt bátorsága kiszabadítani a megtámadott vendéglőst. Végre csendőrök érkeztek, akik a két Bakucz-testvért letartóztatták.

— **A csósz tragédiája.** Alapos berugását életével fizette meg Békésen egy öreg csósz ember. Kukoricaszár kunyhójába vendégül látta néhány ismerősét éjszakára lumpolás után. Éjjel a kunyhó tüzet fogott és a három vendég valahogy kiszabadult az égő hajlékból, de a tökrészeg csósz ott veszett és csak megszenesedett hulláját találták meg a hamu alatt. Az ügyészség elrendelte a dolgot a vizsgálatot és a szerencsétlen véget ért csósz hullájának felboncolását.

— **Tolvaj csemeték.** Uhrin Ferenc, Uhrin Károly és Szikora Károly békéscsabai állami elemi iskola jeles növendékei a lezajlott országos vásárt arra használták fel, hogy amit csak tudtak, mindent összelopkodtak. A lopott tárgyak lajstroma a következő: 1 bábu, 1 harmonika, 1 virágváza, 1 fapuska, 1 borostyán szipka, 4 pénztárca, 2 cigaretta-tárca, 1 trombita és 1 csont szivar-szipka. A három fiut társai jelentették fel tanítójuknak, aki azután a három gyereket a rendőrség kezei közé juttatta.

— **Megveszett tehén.** Medvegy János szarvasi lakos tehene megveszett, úgy, hogy kiirtását a szarvasi főszolgabíró kénytelen volt elrendelni. Mikor a tehenet az állatorvos megvizsgálta, Suhaj István cselédet, aki a vizsgálatnál segédkezett, a tehén megmarta. A súlyosan megsérült embert a Pasteur-intézetbe szállították fel.

— **Baleset.** Bankó János gerendási lakos lovai a Prónay-utca sarkán megijedtek a motortól és a kocsit elragadták. A lovak a sineken szerencsésen keresztül mentek, azonban a kocsit a motor elütötte és darabokra törte. Bankó és felesége csak könnyebb sérülést szenvedtek.

— **Sok hü-hó semmiért.** Mult vasárnap nagy volt a riadalom Nagyszénáson. Szécsi Rozália csecsemő gyermeke gyanus körülmények között meghalt. Azonnal gyanuba fogták a hajadont, magzatelhajtást sejtve, s megindult ellene a vizsgálat. A megejtett boncolás azonban külső erőszaknak semmi nyomát sem találta a gyermekben, de megállapította, hogy természetes halállal mult ki, így Szécsi Rozália ellen a bűnvádi eljárást nem fogják bevezetni.

— **Megőrült cigányasszony.** Szarvasról jelenti tudósítónk, hogy ott Zvara János zenész felesége hirtelen megőrült és dühöngeni kezdett. Gyermekeit akarta meggyilkolni. A szerencsétlen asszonyt kényszerubbonyban szállították be a szarvasi kórházba és az előjáróság az intézkedéseket megtette, hogy a veszedelmes őrültet mielőbb a gyulai elmeógyógyintézetbe szállíthassák.

— **Tűzek.** Tegnap este hét órakor a Szarvasi-ut végén levő 58. számú őrháznál tűz ütött ki. Szücs Bálint vasuti őrnök egy kazal szalmája égett le. A szalma biztosítva nem volt. A kivonult tűzoltók a tüzet lokalizálták. — **Békésen** ma délelőtt 10 órakor Óry Lajosné háza kigyulladt. A tüzet hamar észrevették, így csak a ház gerince égett le, míg a tető nagy részét sikerült megmenteni.

— **Lövöldöző suhanc.** Borbély Mihály 16 éves mindenek gyerek a szarvasi piactéren forgópisztolylyal lövöldözött. A golyó egy arra haladó öregasszony feje fölött haladt el. A rendőrség a revolvert elkobozta.

— **A Ferromanganin hívei** nagy számban találhatók az egész világon. Nem csoda, mert rendkívül sokan szenvednek ma vérszegénységben, ideggyengeségben és rossz emésztésben, ami ellen a **Ferromanganin** biztos hatása és kellemes szer. Ezt bizonyítják a naponta 100 számra érkező hálálkodó levelek a világ minden tájáról.

Dr. K. Gy. főorvos így nyilatkozik: „A **Ferromanganin**-t, mint kitűnő idegerősítő és étvágyfokozó szert, állandóan rendelem”.

Egy üveg ára 3 kor. 50 fillér. Vásárlásnál ügyeljünk a **Ferromanganin** névre és a „Leányfej” védjegyre s utasítsunk vissza minden más hasonló nevű készítményt. Kapható majd minden gyógytárban, de biztosan dr. Adler Miksa gyógyszerterében a Kigóhoz, **Oroszában**.

— **Vésztői vásár.** November hó 4-én és 5-én lesz megtartva az országos vásár, amely szarvasmarha és lóvásáraitól híres.

— **Köszönetnyilvánítás.** Haraszi Sándor békéscsabai földbírtokos, három métermázsas birsalmát ajándékozta a békéscsabai közpórház betegek részére, amelyért úgy a közpórház igazgatósága, mint a betegek, ez uton mondanak köszönetet.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink becses figyelmébe ajánljuk a Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 30. szám alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mérsékelt árban elegánsan butorozott, különbejáratu szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezések megfelelő kedvezmény. Szigorú csatládias otthon.

Klasszikus árjegyzékek.

Ha az osztrák magyarul akar tudni.

Ékes magyar nyelven írott árjegyzéket hozott több csabai kereskedőnek Bécsből a posta. Igaz, hogy csak sok, sok jóakarattal lehet rámondani az árjegyzék nyelvére, hogy az magyar, mert nincs abban egyetlen egy szó sem, amely hibátlanul le lenne nyomtatva.

A kis füzetet egyébként *Brüder Hirschfeld und Komp* adta ki, amely cégnek Wienben az Unt. Augartenstasse No 18 alatt van az üzlete és *Rollgerstet, Schüllersbent und Landes-Produkte*-t árul. Aa Aert. Protsparkessennél No 269 a Konto-ja, mig az Ung. Porstparkessenél a Konto No-ja 2924. A cég Telephon No-ja 21,107 és Gegründet 1865.

Ezen bevezetés után jön az árjegyzék. A *Preis Liste* fedőlapja német, de a belseje „magyar”. Megtudtuk belőle, hogy a cégnél Madár-eleség. Fenyőmág. Hámozott zab. Napreforgo kender. Nyári repere, továbbá Tortók és sateményekre lisztek kaphatók. A lekvár az *legfin bosrn* és Eredeti bardókbán 460 kg. 18. K. Kisebb herdőkbán 50—80 kg. 21 K. Kis hordókat benerzesi áron számítunk.

A cégnél *Különlegességek* fél kg-rós doborokban kaphatók: Csaszár Arp kásu-t is tart raktáron a cég, amelynél még raktáron van Burgonyoliszt Hamorott borsó zöld, Hamorott borso sárgó, Rizsbirt és Tartersi liszt.

Legérdekesebbek a feltételek. Ez a része a *Preis Liste*-nek a következő: Mindezen áruk értendőnek koronákban pee 50 kg ab vasút vagy állomás Budapest készpénzfizetés mellett brutto nettoért.

Csok eredeti ssákok vételnél szákok nem számítunk, kisebb vételeknél a burtolatokas, beszerzési áron számítunk.

Otz e lajstomban fel nem sorolt erikkekes legolcsóbban számítunk. Olimtót kívánatra bérmentesen küldünk.

Bécs, Szeptember 1908.

Hogy ezen az árjegyzéken valaki kiismeri magát, azt nehezen hisszük.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Épp ily szembeötölő a javulás az általános egészséget illetőleg.

Étvágy és álom
visszatér s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.
Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.
Kapható minden gyógytárban

Hulla a Körösben.

Egy csizmadia tragédiája.

Baleset vagy bűntény?

Csaba, október 27.

Szombaton délután *Dienes Pál* békéscsabai lakos fényesi csósz ijedt képpel jelentette a csabai rendőrségen, hogy a fényesi tanyák mellett a *Körösben egy előtte teljesen ismeretlen ember hullája fekszik*. Ugy akadt rá, amint a parton körutját végezte. Kezdetben azt hitte, hogy csak ruhadarabok vannak a vízben, de azután közelebb menve hozzá, látta, hogy egy 40—50 év körüli ember hullája az, amit ő rongydaraboknak nézett.

A rendőrség részéről *Hrabovszky Pál* rendőrfőbiztos, *Szondi Lajos* járásorvos — mert *Reisz Miksa* és *Wallfisch Ferenc* községi orvosok *Zeke György* exhumálásával voltak elfoglalva és *Könyves János* rendőrségi irnok — azonnal a helyszínre siettek, ahol helyszíni szemlét tartottak, majd pedig elrendelték a hullának a kórházba való szállítását. Az ismeretlen hulla agnoskálása érdekében a szomszédos községek előjáróságát azonnal értesítették, amelynek alapján azután vasárnap délután a csabai rendőrségen jelentkezett *Stefik Mihályné* gyulai lakosnő, akinek a férje már több napja nem volt odahaza és aki a hullában saját férjére ismert.

Stefik Mihály gyulai csizmadiamesternek feloszlásnak indult hullája még mindig a csabai közpórház hullaházában fekszik kiterítve, mert az ügyészség dr. *Szondi Lajos* orvos véleménye alapján, aki a hullán kül-erőszak nyomait vélte felfedezni, szigorú vizsgálatot indított és megbizta egy a csabai, mint a gyulai rendőrséget, hogy *Stefik Mihály* halálának okát és körülményeit puhatolja ki, mert nincsen kizárva, hogy *Stefik bűntény áldozata lett*.

A csabai rendőrség részéről *Valentinyi Márton* rendőrbiztos bízott meg a nyomozással, aki hosszas kutatás után megállapította azt, hogy *Stefik Mihály* pénteken a csabai községkórházban is megfordult és hogy a hulla arcán látható sérülés már akkor is látható volt *Stefik arcán*. Megállapította továbbá a rendőrség azt is, hogy *Stefik* több korcsmában ivott és hogy teljesen részeg állapotban indult haza Gyulára. Utközben valószínűleg bukdácsoló, többször el is esett, — a többi sérülés a hullán valószínűleg ettől van — mig végre a part lejtős szélén elbukott, legurult a vízbe, ahol halálát is lelte.

A gyulai rendőrkapitányság eddig még semmi pozitív eredményre nem jutott. Azt hisszük, hogy *Valentinyi Márton* rendőrbiztos következtetése helyes, hogy *baleset* és *nem bűntény* okozta *Stefik Mihály* halálát.

A gyulai kir. ügyészség, úgy hisszük, hogy még ma elrendeli *Stefik Mihály* hullájának a boncolását és akkor az orvos véleménye alapján

könnyebb lesz megállapítani a valót, hogy tulajdonképpen mi okozta a szegény ember halálát.

Lapzártakor értesülünk, hogy a gyulai kir. ügyészség Stefik Pál hullájának a boncolását elrendelte. A boncolást holnap délelőtt ejtik meg, amelyre a bíróság részéről Domokos István kir. járásbíró lett kiküldve.

Gyujtogatató béreslegény.

Tűz és a bosszu.

Elfogták a gyujtogatót.

Csaba, október 27.

Az orosházi csendőrség az orosházi határban tegnapelőtt egy nagy-laki illetőségű béreslegényt tartóztattott le, aki bosszúból gyujtogatott és ezáltal két gazdának érzékeny károsodást okozott.

A veszedelmes erkölcsű bérest Anya Lázárnak hívják, 26 éves és Szabó Ferenc gazdálkodónál állott szolgálatban, ahol elég jó sora volt, se még sem érezte magát egészen holdognak, mert a szomszédos tanyabeliek, az ő állítása szerint, folyton viccelődtek és csufolódtak vele, a mi végre is elkészerítette.

Ilyen lelkiállapotában aztán a béres bosszura gondolt s elhatározta, hogy felgyújtja a csufolódnak a tanyáját.

Elhatározását nyomon követte a tett is, mert felgyújtotta Bodrogi János gazdálkodónak szomszédos 645. számú tanyáján a szalmakazalját, mely pillanatok alatt lángba borult s dacára a környékbeli lakosok gyors segítségének, csakhamar egészen porrá égett.

Ezzel azonban még nem volt kielégítve a béres bosszuvágya, aki az oltásnál is segédkezett, nehogy a gyujtogatás gyanuja felé irányuljon.

Még az nap este, mikor a tanyák között már minden elcsendesedett s az emberek pihenésre tértek, elsomfordált a sötétben a másik szomszédos tanyára, mely 646. szám alatt a Petrán Antal tulajdonát képezi s ott is felgyújtotta a szalmakazalt.

Néhány pillanat alatt valóságos tűztenger világította be a környéket

s verte fel az embereket álmukból, de a veszedelmet elfojtani nem tudták, mert ez a kazal, sőt egy másik is földig égett rövid idő letelte alatt.

Mivel pedig a két tüzeset azt a gyanut ébresztette fel, hogy szándékos gyujtogatás esete forog fenn, a csendőrség vizsgálatot indított s a körülmények egybevétele után Anya Lázár bérest vette kihallgatás alá, aki hosszas tagadás után beismerte a gyujtogatást, azt mondván, hogy azt bosszúból tette.

A bérest letartóztatták és átadták a bíróságnak.

Budapesti gabonatözsde.

Készáru üzlet.

Az előtözsden az árak a buzánál változatlan.

Déli zárlatkor:

Uj buza	24.70
Októberi buza	24.22
Rozs	20.18
Tengeri (ó)	16.72
Tengeri (uj)	14.94

Segédszerkesztő: Laptulajdonos:

Németh István Dr. Ursziny János

Nyomatott a „Békésmegyei Függetlenség”
könyvnyomdájában, Békéscsabán.

A békéscsabai Magántisztviselők és Kereskedő Ifjak Egyesülete

folyó évi november hó elején

SZAK- ÉS NYELV-TANFOLYAMOT

nyit, melyen heti 2—2 órában a könyv-
vitel és levelezés (tandij 20 korona),
a német nyelv (tandij 10 korona)
és az angol nyelv (tandij 12 korona)
fog kiváló tanerőkkel előadatni.

A tanfolyam 5 óra van tervezve
és ez a megállapított tandij, mely az
egész időnyire szól, egyszerre előre
fizetendő.

Nem tagok részére a tandij 50
százalékkal több.

Beiratkozni a főtittkárnál lehet
(Fonciere-iroda).

Szemere Kálmán Temevári Izidor
elnök. főtittkár.

Mélyen leszállított árak!

BUTORELADÁS.

A volt Magyar Műbutorgyár

helyiségeiben levő összes

butorok

u. m.: ebédlők, hálószobák, uri-
szobák, szalonberendezések,
valamint egyes tárgyak, ugymint:
mosdók, szalónasztalok, ír-
asztalok, székek, fali tükrök,
álló tükrök, képek, mig a készlet tart,

minden elfogadható áron eladatnak.

Ugyanott az összes famegmun-
káló gépek, valamint az összes
asztalos gyalupadok használt
és uj szerszámokkal együtt,
továbbá mindennemű butorvasalások

jutányos áron kaphatók és bármikor megtekinthetők.

Esetleg az egész gyártelep gépekkel vagy azok
nélkül műhelynek avagy raktárnak bérbeadó.

Eladó birtok.

Reöck Iván és társai

tulajdonát képező, közvetlenül
Békéscsaba nagyközség alatt levő

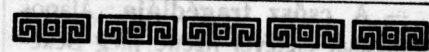
332 kis holdat

kitevő ingatlan

egészben, vagy ap-
róbb parcellákban eladó

előnyös fizetési feltételek
mellett. — Értekezhetni lehet

dr. Ursziny János ügyvédi
irodájában Békéscsabán.

Különféle fajtiszta

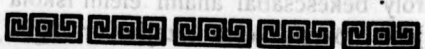
zöld és gyökeres

csemege és borszülő-

oltvány

olcsón kapható

Réthy Sándornál, Szarvason

Régi munkához való disz-rojtok és bojtok

Kertész Vilmos műkarpitos
és diszitő
BÉKÉSCSABA, a városházával szemben.

Állandóan nagy raktárt
tart művészi kivitelű

**Kész karpitozott butorokból,
bel- és külföldi szövetekből.**

Elvállalja minden régi
butornak a legújabb stíl
szerint való átalakítását

a legjutányosabb áron.

Vidéki munka gyors elintézését nyer

Denaturált szesz.

A ki szép és tartós fényű
szobapadlót

akar, az csak a világ legjobb
és legújabb találmányu

szobapadló - lakkjaiból vegyen.

Utasítással is szívesen szolgál

Rein Jenő festékkereskedése
Békéscsabán.

Kence (firniss).

Saját gyártmányu olajfesték.

C i p ö k r é m - g y á r .

WEISZ EDE

felsővégi mészárszékében
Békéscsabán [Zöldfával szemben]
kitűnő minőségű

marhahús kilója
ugy a pecsenye, mint a leves

52 krajcár.

Juhhús kilója
28 krajcár.

Borju hús kilója
(eleje, hátulja)

60 krajcárért kapható

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökeres oltványokból, amerikai és európai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű

Delawaréból 1 1/2 millió készlet

Olcso ár és pontos kiszolgálás.

Cím:

SZÜCS SÁNDOR FIA
szőlőtelepe, Bihardiószeg.

Őszi és téli ujdonságok dús választékát
hirdeti

ALEXANDER TESTVÉREK
NŐI DIVATÁRUHÁZA

BÉKÉSCSABA, Vasut-utca, Vidovszky-ház.

Egészen újonnan berendezett külön női konfekció osztály.

Meglepő választék női- és leánygyermek felöltőkben és gallérokban.

A divat legszebb ujdonságai kosztüm, ruha- és blouze kelmékben.

Selymek és ruhadiszek a legnagyobb választékban.

Menyasszonyi kelengyék a legfinomabb kivitelű.

A „Diana“-vászonn központi raktára.

Minták kívánatra bérmentve. Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek. Állandó nagy raktár szőnyeg-, ágy- és asztalterítőkből.

Maradunk kiváló tisztelettel

Alexander Testvérek.

Mielőtt személy-, jel-
zálog- vagy építési
KÖLCSÖN
kért intézkednék
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGVED
BUDAPEST
IX., Lóczy-utca 7.
Telefon-internumban
46-31.

SZEGFÜ RUDOLF

mezőgazdasági
gépraktárában
(Békéscsaba, Buzapiac)

raktáron levő összes

gépek, gépalkat-
részek, gépszijjak,
olajok stb. igen jutá-
nyos áron eladatnak

Ugyanott egy

3 szobás lakás

és üzlethelyiség haszon-
= bérbe adatik. =
Bővebbet Szegfü Rudolf üzlet-
helyiségében.

Csabai Gőztéglagyár Társaság

Suk, Wagner és Társai Békéscsabán.

Francia „HORNYOLTCSERÉP” kettős horonynyal

a mai kor legjobb és legolcsóbb
fedőanyaga. Kiváló jó minőség-
ben és jutányos árakon kapható

természetes szép vörös színben és kátrányozott állapotban a

Csabai Gőztéglagyár Társaság
Suk, Wagner és Társainál Békéscsabán.

SZÉP ÉS DISZES

LEGJUTÁNYOSABBAN

AZ ALÁBB MEGJELÖLT

SÍRKOSZORÚK

BESZEREZHETŐK

BÉKÉSCSABAI CÉGEKNÉL:

NOVEMBER

HÓ

ELSEJÉN

**EMLÉKEZZÜNK MEG HALOTTAINKRÓL
ÉS TEGYÜNK SIRJOKRA KOSZORUT**

DEUTSCH TESTVÉREK

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEKDIVATÁRUHÁZA

FŐTÉR

VÁROSHÁZÁVAL SZEMBEN

TOMKA PÁL

TEMETÉS-RENDEZŐ

KOPORSÓ - RAKTÁROS

MÉSZÁRSZÉK-UTCA

SAJÁT HÁZ

HAVRAN PÁL ÉS FIA

TEMETÉS-RENDEZŐ

KOPORSÓ - RAKTÁROS

GABONA-PIACTÉR, SAJÁT HÁZ

REISZ GYULA

FÉRFI-, NŐI- ÉS GYERMEKDIVATÁRUHÁZA

FŐTÉR

KATHOLIKUS TEMPLOMMAL

SZEMBEN

ÉLŐVIRÁGOKBÓL
KÉSZÜLT

SÍRKOSZORÚKAT

A LEGMODERNEBB
= KIVITELBEN =

LISCHKA LIPÓT
VÁROSI KERTÉSZ KÉSZIT

BÉKÉSCSABA
SZÉCHENYI - LIGET